

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC THẨM MĨ CHO TRẺ 5-6 TUỔI Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON HUYỆN KIM SƠN, TỈNH NINH BÌNH

Trần Thị Đào

Trường Mầm non Kim Đông, huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình

Tóm tắt: Lĩnh vực giáo dục thẩm mỹ ở trường mầm non là một trong năm lĩnh vực chủ yếu, đóng vai trò quan trọng cho bước đầu hình thành và phát triển toàn diện ở trẻ. Vì thế mà quản lý hoạt động giáo dục thẩm mỹ trong trường mầm non là một nhiệm vụ rất quan trọng. Để thực hiện được nhiệm vụ này giáo viên phải có chuyên môn, nghiệp vụ vững vàng, cán bộ quản lý phải am hiểu chuyên môn và có năng lực quản lý; có môi trường giáo dục phù hợp, đặc biệt là sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình, xã hội. Qua khảo sát thực trạng quản lý hoạt động giáo dục thẩm mỹ cho trẻ 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình, chúng tôi đề xuất ra các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục thẩm mỹ sáng tạo, phù hợp, giúp nâng cao chất lượng giáo dục thẩm mỹ và góp phần phát triển toàn diện cho trẻ mầm non.

Từ khóa: Giáo dục thẩm mỹ, trẻ 5 - 6 tuổi.

Nhận bài ngày 12.5.2020; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 25.6.2020
Liên hệ tác giả: Trần Thị Đào; Email: meoconbayby91@gmail.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, công cuộc đấu tranh giữa các giá trị văn hóa, thẩm mỹ chân chính với những cái tầm thường, thấp kém diễn ra rất quyết liệt và dưới mọi hình thức khác nhau. Bên cạnh việc tiếp thu, lĩnh hội và phát huy các giá trị thẩm mỹ tiến bộ của nhân loại, có không ít những cái xấu đang len lỏi vào đời sống của người dân, ảnh hưởng không nhỏ đến công tác giáo dục thẩm mỹ (GDTM) cho trẻ em. Trong bối cảnh đó, GDTM là một bộ phận quan trọng trong mỹ học Mác - Lênin, có vai trò quan trọng trong quá trình xây dựng nền văn hóa mới, con người mới ở nước ta, trong đó năng lực thẩm mỹ của người dân được xem là một vấn đề quan trọng. Trên thực tế, GDTM tác động rất lớn đến việc làm giàu các kinh nghiệm thực tiễn, hình thành tình cảm đạo đức của nhân cách, nâng cao tính tích cực nhận thức, thể chất của trẻ mầm non. Từ đó giúp trẻ phát triển một cách toàn vẹn nhất về ngôn ngữ, thể chất, tình cảm, thẩm mỹ, trí tuệ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách để chuẩn bị cho trẻ vào lớp 1.

Trong những năm gần đây, GDTM ở các trường Mầm non trên địa bàn huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình đã có những chuyển biến tích cực, đã nhận được rất nhiều sự quan tâm của các ban ngành, đoàn thể trong xã hội. Đã có thêm những buổi chuyên đề, tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ,... tuy nhiên chưa thật sự có hiệu quả. Nhận thức của một bộ phận giáo viên (GV) còn hạn chế, chưa thấy được vai trò, trách nhiệm của mình trong việc giáo dục trẻ. Công tác giảng dạy còn chưa được linh hoạt, bài dạy vẫn đơn điệu, ít sự sáng tạo. Công tác quản lý còn chưa chuyên nghiệp, bài bản. Hơn thế nữa, điều kiện kinh tế của người dân huyện Kim Sơn còn nghèo, do là huyện lán biển, người dân mãi lo làm ăn nên chưa dành nhiều thời gian quan tâm nhiều đến giáo dục con em mình. Vì thế, hoạt động GDTM cho trẻ tại các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình cần được thay đổi cho phù hợp, để đào tạo thế hệ tương lai phát triển một cách toàn diện nhất.

2. NỘI DUNG

2.1. Các công trình nghiên cứu về quản lý giáo dục

Trong những năm gần đây, ở nước ta đã có rất nhiều công trình, đề tài nghiên cứu về quản lý giáo dục (QLGD), quản lý đào tạo nói chung và quản lý dạy học ở bậc mầm non nói riêng. Cụ thể:

Phạm Thị Hòa trong *Giáo trình phương pháp giáo dục âm nhạc trong trường mầm non* năm 2002 đã đưa ra một số vấn đề chung về giáo dục âm nhạc trong trường mầm non với những khái niệm cơ bản, những đặc điểm của giáo dục âm nhạc, các phương pháp dạy hoạt động âm nhạc,... được xem là những gợi ý quan trọng đối với từng cơ sở giáo dục. Các hình thức tổ chức hoạt động âm nhạc và giáo án cũng được tác giả đề cập và hướng dẫn khá kỹ lưỡng. Ở trường, trẻ được chơi, ăn, học, nghỉ,... và âm nhạc gắn liền với mọi thời điểm sinh hoạt của trẻ. Giờ đón trẻ thì mở nhạc cho trẻ nghe lúc trẻ đến trường, nhạc cho trẻ tập thể dục sáng theo nhịp điệu. Trong hoạt động âm nhạc hay giáo dục âm nhạc được tích hợp trong các hoạt động học khác là rất cần thiết, nó giúp cho tiết học không bị khô cứng, khiến trẻ nhàm chán, mất tập trung. Sau giờ học buổi sáng thì âm nhạc được sử dụng làm nền cho các hoạt động ngoài trời, hoạt động góc, chuẩn bị cho giờ ăn, giờ ngủ,... Đặc biệt trong các ngày lễ hội thì âm nhạc càng quan trọng, nó không thể thiếu đi được.

Nguyễn Quốc Toàn (2012) trong *Giáo trình phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ mầm non*, tác giả đã hệ thống hóa được các lí luận liên quan đến giáo dục mầm non (GDMN), quá trình tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ mầm non và các nhân tố ảnh hưởng đến việc tổ chức thực hiện quá trình này. Hoạt động tạo hình gắn liền với con người. Ngay từ khi con người chưa có ngôn ngữ viết, họ đã sử dụng hình vẽ như một phương tiện để giao tiếp và để truyền lại các kinh nghiệm sản xuất. Điều đó chứng tỏ hoạt động tạo hình là một trong những nhu cầu rất cần thiết của đời sống con người. Hoạt động tạo hình là một trong những hoạt động của con người để tạo ra các sản phẩm có hình thể và màu sắc đẹp, đem lại khoái cảm thẩm mỹ cho người xem, nhận ra cái đẹp và cảm xúc trước cái đẹp. Ví dụ: Bức tranh, pho tượng hoặc mọi thứ trong cuộc sống thường ngày, như nhà cửa, công viên, vải vóc, quần áo, ấm, bát, lọ hoa, giường tủ, giày dép. [Tr.34].

Hoàng Công Dụng trong *Ứng dụng phương pháp dạy học tích cực trong lĩnh vực phát triển thẩm mỹ*, đã đưa ra các hoạt động nhằm giúp GV tìm hiểu các phương pháp dạy học (PPDH) tích cực. Tác giả đã hệ thống hóa những kiến thức cơ bản về PPDH tích cực, được sử dụng trong lĩnh vực phát triển thẩm mỹ, cung cấp cho người học những điểm căn bản nhất, phù hợp với xu hướng đổi mới phương pháp giáo dục, đồng thời cũng định hướng cho GV biết cách chủ động, sáng tạo tổ chức các hoạt động giáo dục trong lĩnh vực phát triển thẩm mỹ cho trẻ của mình theo kế hoạch chung của toàn trường. [Tr.10].

2.2. Thực trạng hoạt động giáo dục thẩm mỹ cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình

2.2.1. Khái quát về huyện Kim Sơn

Kim Sơn là một huyện ven biển nằm ở cực nam của tỉnh Ninh Bình, Việt Nam, trung tâm huyện là thị trấn Phát Diệm cách Thành phố Ninh Bình 27km. Phía đông giáp sông Đáy, huyện Nghĩa Hưng Nam Định; phía tây nam giáp sông Càn, huyện Nga Sơn, Thanh Hóa; phía bắc và tây bắc giáp huyện Yên Khánh và Yên Mô; phía nam giáp biển với chiều dài bờ biển gần 18 km.

Huyện Kim Sơn có diện tích 207 km² và dân số 172.399 người, gồm hai thị trấn Phát Diệm, Bình Minh, và 25 xã gồm Xuân Thiện, Chính Tâm, Hội Ninh, Chát Bình, Kim Định, Ân Hòa, Hùng Tiến, Như Hòa, Quang Thiện, Đồng Hương, Kim Chính, Yên Mật, Thượng Kiệm, Lưu Phương, Tân Thành, Yên Lộc, Lai Thành, Định Hóa, Văn Hải, Kim Mỹ, Kim Tân, Cồn Thoi, Kim Đông, Kim Hải, Kim Trung.

Huyện Kim Sơn là một huyện đồng bằng, vùng đất được biết đến với vai trò trung tâm của xứ đạo Phát Diệm, nay là giáo phận Phát Diệm với mật độ dày đặc các nhà thờ công giáo. Có 7 xã vùng ven biển và biển đảo Kim Sơn với những giá trị đa dạng sinh học nổi bật toàn cầu đã được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới. Kim Sơn còn nổi tiếng với hơn 20 làng nghề cói mỹ nghệ truyền thống và nẫu rượu Kim Sơn.

Đảng bộ và nhân dân huyện Kim Sơn luôn xác định rõ nhiệm vụ phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo, góp phần từng bước xây dựng nếp sống văn minh là nhiệm vụ nổi bật, gắn với đặc thù địa bàn, có ý nghĩa tiếp nối truyền thống. Nhận thức rõ được ý nghĩa, vai trò của GDMN là cấp học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, cấp học đặt nền móng cho sự phát triển về thể chất, nhận thức, tình cảm xã hội và thẩm mỹ cho trẻ em. Những kỹ năng mà trẻ được tiếp thu qua chương trình CS - GD sẽ là nền tảng cho việc học tập và thành công sau này của trẻ. Do vậy, phát triển GDMN, tăng cường khả năng sẵn sàng đi học cho trẻ là nhiệm vụ luôn được các cấp ngành đặc biệt quan tâm.

2.2.2. Tình hình hoạt động của các trường Mầm non huyện Kim Sơn

Tính đến thời điểm đầu năm 2020, toàn huyện có 27 trường mầm non công lập. Về cơ bản các trường mầm non trên địa bàn huyện Kim Sơn đã đáp ứng được nhu cầu học tập của trẻ trong độ tuổi mẫu giáo của huyện, GV được đào tạo cơ bản, 100% GV đạt trình độ Chuẩn và trên Chuẩn.

Tuy nhiên một số trường mầm non còn thiếu phòng học và GV dạy, nên số trẻ trên 1 lớp khá đông, cao hơn quy định. Cơ sở vật chất (CSVC) và các trang thiết bị, đồ dùng đồ chơi cơ bản cũng có nhưng chưa đầy đủ và chuyên sâu. Hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi được thực hiện chủ yếu thông qua hoạt động âm nhạc và tạo hình, ngoài ra là tích hợp, lồng ghép trong các hoạt động giáo dục khác. Và trực tiếp quản lý hoạt động GDTM ở các trường là do Hiệu trưởng và Hiệu phó chuyên môn phụ trách.

2.3. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục thẩm mỹ cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình

TT	Nội dung đánh giá	Tốt	Khá	Trung bình	Yếu
1	Có CSVC đạt yêu cầu chất lượng cao: diện tích, số lượng HS/m ² /lớp/GV.	53,3%	46,7%	0%	0%
2	Trang thiết bị giáo dục đối với các hoạt động GDTM cho trẻ mầm non.	0%	25,9%	49,6%	24,5%
3	Môi trường sáng - xanh - sạch - đẹp. Việc bố trí các khu vui chơi, thực hành trải nghiệm lấy trẻ làm trung tâm.	34,8%	44,4%	20,8%	0%
4	Có đầy đủ các phòng chức năng và được trang bị dạy học năng khiếu.	0%	53,3%	46,7%	0%
5	Nhân sự đạt Chuẩn nghề nghiệp, có trình độ ngoại ngữ, tin học theo quy định.	0%	100%	0%	0%

Qua bảng số liệu trên cho thấy: các nhà trường có diện tích, số lượng HS/m²/lớp/GV đạt yêu cầu, đều được đánh giá mức độ tốt và khá. Đây là điều kiện rất quan trọng có ảnh hưởng lớn đến chất lượng GDTM.

Các trang thiết bị của các nhà trường đáp ứng yêu cầu của trường chuẩn quốc gia, nhưng chưa hiện đại và đồng bộ nên chỉ có 25,9% đánh giá đạt mức khá, 49,6% đánh giá mức trung bình. Các nhà trường mới chỉ có một phòng chức năng là phòng nghệ thuật, còn hầu hết các loại phòng chức năng khác là chưa có. Bởi vậy nên có 24,5% ý kiến đánh giá mức yếu.

Về yếu tố nhân sự, 100% GV đạt Chuẩn nghề nghiệp, có trình độ ngoại ngữ và tin học theo quy định. Song việc vận dụng vào công tác chăm sóc, giáo dục trẻ vẫn còn hạn chế ở các GV lớn tuổi và hầu hết các GV có phản ứng giao tiếp ngoại ngữ yếu.

Mặt mạnh

Đa số đội ngũ CBQL đều khẳng định GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là cần thiết. Đội ngũ GV nắm vững nội dung chương trình GDTM cho trẻ mầm non, đây là điểm mạnh và thuận lợi trong việc chỉ đạo thực hiện nội dung này. Các phương pháp được sử dụng linh hoạt, phù hợp với mục tiêu phát triển.

Cán bộ quản lý (CBQL) đã quan tâm đến việc xây dựng môi trường, tạo bầu không khí học tập thân thiện, gần gũi thiên nhiên mang lại niềm vui cho GV và trẻ em.

Phần xây dựng mục tiêu, nội dung được đánh giá là có hiệu quả, nghĩa là công tác GDTM đạt kết quả tốt.

Mặt yếu

Việc xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi còn thực hiện chưa tốt. Đặc biệt là việc ứng dụng công nghệ thông tin và ngoại ngữ còn hạn chế, mất đi cơ hội tiếp cận các PPDH tiên tiến trên thế giới. GV chưa được tạo điều kiện tập huấn từ chuyên gia các phương pháp giáo dục tiên tiến như phương pháp như STEAM, phương pháp giáo dục sớm Reggio Emilia, Phương pháp giáo dục Steiner.

Cha mẹ HS chưa thực sự quan tâm tới việc phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục thẩm mỹ cho trẻ. Đặc biệt là CSVC chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển thẩm mỹ cho trẻ.

Kết quả đánh giá chưa được sử dụng để điều chỉnh hoạt động, xây dựng kế hoạch cho nhà trường về các nội dung GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

3. KẾT LUẬN

Quản lý hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là những tác động sự phạm hợp lý và có hướng đích của chủ thể quản lý đến tập thể cán bộ, GV, nhân viên, các lực lượng xã hội trong và ngoài nhà trường nhằm huy động và phối hợp sức lực trí tuệ của họ vào mọi mặt GDTM cho trẻ, hướng vào việc hoàn thành có chất lượng và hiệu quả mục tiêu giáo dục và rèn luyện khả năng thẩm mỹ cho trẻ đã đề ra.

Để góp phần nâng cao chất lượng quản lý GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở các trường mầm non huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình, chúng tôi đề xuất 5 biện pháp quản lý GDTM như sau:

- *Biện pháp 1:* Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của đội ngũ CBQL và GV về vị trí, tầm quan trọng của hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

- *Biện pháp 2:* Xây dựng kế hoạch hoạt động GDTM chi tiết theo năm học phù hợp với điều kiện của nhà trường.

- *Biện pháp 3:* Chỉ đạo đổi mới hoạt động GDTM cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi thông qua việc áp dụng các phương pháp giáo dục tiên tiến.

- *Biện pháp 4:* Đa dạng hóa các hình thức phối kết hợp giữa cha mẹ HS trong việc tổ chức các hoạt động GDTM cho trẻ 5 - 6 tuổi.

- *Biện pháp 5:* Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá giáo dục thẩm mỹ cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Các biện pháp này có khả năng thực thi hiệu quả nếu như được các cấp lãnh đạo quan tâm chỉ đạo sâu sắc, tạo điều kiện đầu tư CSVC, kinh phí hỗ trợ và được sự quan tâm của xã hội. Những biện pháp được đề xuất có quan hệ với nhau một cách chặt chẽ, tác động lẫn nhau. Quá trình thực hiện các biện pháp phải tiến hành đồng bộ, tuy nhiên trong từng giai đoạn phải có sự ưu tiên biện pháp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Quốc Bảo (2010), *Những vấn đề cơ bản về lãnh đạo - quản lý và sự vận dụng vào điều hành nhà trường*, Tập bài giảng dành cho học viên cao học Quản lý giáo dục.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30/12/2016 - *Sửa đổi bổ sung một số nội dung của Chương trình giáo dục mầm non ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009 TT-BGDĐT ngày 25/7/2009 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*.
3. Bernd Meier, Nguyễn Văn Cương (2014), *Lí luận dạy học hiện đại: Cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học*.
4. Hoàng Công Dụng, *Ứng dụng phương pháp dạy học tích cực trong lĩnh vực phát triển thẩm mỹ*.
5. Nguyễn Minh Đạo (1997), *Cơ sở khoa học quản lý*, Nxb. Chính trị Quốc gia.
6. UBND tỉnh Ninh Bình (2019), Kế hoạch số 116/KH-UBND – *Triển khai thực hiện quyết định số 1677/QĐ-TTg ngày 03/12/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển giáo dục mầm non tỉnh Ninh Bình giai đoạn 2018 – 2025*.

MANAGING THE AESTHETICS EDUCATIONAL ACTIVITIES FOR 5-6-YEAR-OLD CHILDREN AT SEVERAL KINDERGARTENS IN KIM SON, NINH BINH

Abstract: *The aesthetic education in kindergarten is one of the five key areas, playing an essential role in the initial formation and comprehensive development of children. Therefore, managing aesthetic education activities is a very important task, requiring awareness, qualifications, and capacity of managers and teachers; the educational environment, facilities and the most important thing is the coordination among the school, family, and society. By assessing the situation of the management of aesthetic education activities for children aged 5-6 in Kindergarten in Kim Son, Ninh Binh, we propose solutions to manage the aesthetic education activities.*

Keywords: *Aesthetics education, children aged 5-6.*